

Referanser: KR 30/19, KR 67/19, BM 10/20, KR 23/20

Arkivsak: 17/03450-30

Saksdokumenter:

KR 39.1/20 Plan for diakoni til KR juni

Revisjon av Plan for diakoni

Sammendrag

Kirkerådet behandlet revisjon av plan for diakoni på sine møter i desember 2019 og i mars 2020. Etter mars er planen videreutviklet på bakgrunn av innspill i møtet. Etter mars er det også avklart at det foreslås et forkortet Kirkemøte i oktober 2020. Siden dette vil gi mulighet for behandling av færre saker, foreslås det at Kirkerådet nå vedtar plan for diakoni og at saken fremmes som orienteringssak for Kirkemøtet i 2021.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar vedlagte revisjon av Plan for diakoni i Den norske kirke. Saken fremmes som orienteringssak for Kirkemøtet i 2021.

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkerådet behandlet revisjon av plan for diakoni på sine møter i desember 2019 og i mars 2020. Saksdokumentet fra mars gjør rede for hele revideringsprosessen. Kirkerådet vedtok i mars at «Saken utsettes til Kirkerådets møte i juni» (KR 23/20). I det påfølgende arbeidet har konstituert preses kommet med et skriftlig innspill til endringer i innledningen og i kapitlet om diakoniens teologiske grunnlag. Dette er integrert i det nye forslaget.

I KR's behandling i mars ble det etterlyst en mer visjonær innledning, samt at Den norske kirkes visjon skulle anvendes. Det uthevede er nye formuleringer i innledningen:

Kirken er diakonal i sitt vesen og diakoni er en integrert del av kirkens identitet og oppdrag. Diakoni er et av kirkens kjennetegn og setter sitt preg på kirken i samfunnet, kirkens fellesskap og den enkeltes liv. Diakoni er helt avgjørende for at Den norske kirke skal realisere sin visjon «Mer himmel på jord».

En del setninger er tatt ut av tidligere versjon av kapitlet om diakoniens teologiske grunnlag, og noen setninger er flyttet på. Nedenfor er de nye setningene i kapitlet uthevet.

Et sentralt dilemma knyttet til den siste omarbeidingen av kapitlet, har vært hvordan det skal reflektere at mennesker med ulik bakgrunn deltar i Den norske kirkes diakonale arbeid. For mange er engasjement i diakonien en vei inn til økt tilhørighet. For noen kan veien gå fra å stå utenfor Den norske kirke til å finne sin plass og velge dåp. De kommende årene, hvor færre barn av medlemmer av Den norske kirke vil være barnedøpt, vil det bli enda viktigere for kirken å legge til rette for at mennesker kan gå denne veien. Dette gjenspeiles i samtalen om å utvide trosopplæringen til å inkludere alle døpte til å inkludere alle som ønsker å delta. På samme måte har det vært viktig i den siste omarbeidelsen av kapitlet om diakoniens teologiske grunnlag å gjøre teksten mer visjonær samtidig som den bevares som åpen og tilgjengelig. Sammenhengen mellom dåp, nattverd og diakoni er styrket noen steder i teksten. Andre steder er det lagt vekt på at mennesker som deltar i diakonien uten å være døpt, skal kunne lese kapitlet og kjenne at de er fullverdige deltakere.

Diakoniens teologiske forankring er den kristne troen på Den treenige Gud. Gud skapte og skaper, frelser og fornyer mennesket og hele skaperverket. Mennesket er skapt i Guds bilde til å være medmenneske. Alle mennesker er utlevert til hverandre, og avhengige av hverandre og av jorden. Ingen lever av seg selv eller for seg selv. **I kraft av skapelsen er alle menneskers oppdrag å forvalte skaperverket og leve i nestekjærighet med hverandre.**

Kirken er gitt et særskilt oppdrag å tjene mennesker og hele skaperverket. Bekjennelsen til Den treenige Gud og troen på at Gud ble menneske i Jesus Kristus er fundamentet for kirkens diakoni. Fordi Gud i Jesus ble menneske, levde et liv som viste menneskene hvem Gud er og overvant døden og dødskreftene, frigjøres vi til et nytt liv i nestekjærighetens tjeneste. Jesus levde og virket i folks hverdag. Der helbredet han syke, stod opp for mennesker i utsatte livssituasjoner, refset de som hadde makt, og viste omsorg (Matteus 4,23).

Den hellige ånd skaper og styrker troen og myndiggjør mennesker til innsats. Den hellige ånd gir kirken og enkeltmennesker kraft og mot til å handle på Guds kall til tjeneste i verden. Dåpen gir del i Kristus, og den døpte blir del av den verdensvide kirke og det kristne fellesskapet. **I nattverden fornyes fellesskapet med Kristus, mennesker gis tilgivelse, fornyelse og håp for fremtiden og sendes ut i hverdagen til tjeneste for skaperverket og alle mennesker. Denne sendelsen gjør kirken til en tjenende eller diakonal kirke, og er en dimensjon ved Den norske kirkes selvforståelse. Oppdraget må gjennomsyre hele kirkens liv og tjeneste, og komme til uttrykk i holdning og handling, ord og bønn.**

Å gjøre troen virksom i handling, betyr å spørre på ny og på ny: Hvem er min neste? (Lukas 10,25-37) Det er å stille seg til disposisjon, både som fellesskap og enkeltperson, og spørre: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» (Lukas 18,41). Det er å dele fellesskap og ressurser med marginaliserte, syke, sultne, tørste og isolerte (Matteus 25,35ff). Oppdraget til å gjøre det gode er nedlagt i alle mennesker (Romerne 2,14). Kristus kaller til felles tjeneste med **alle** mennesker, til det beste for mennesker og jorden.

Nestekjærighet leves i møte med andre mennesker. Det er perioder i livet hvor man har evne og mulighet til å gi, andre ganger trenger man selv å få. En del av diakonien er å bære byrdene for hverandre. Livsbetingelsene er ulike. Noen har det vanskeligere enn andre, og mulighetene for endring er forskjellige. **All diakonal omsorg** bygger på gjensidighet, likeverd og respekt for den andre.

I Kirkerådets behandling i mars ble det foreslått endringer i teksten om sokneprest og prost under «ansvar og ledelse». Dette punktet er nå blitt til to nye punkter:

Soknepresten har som medlem av menighetsrådet ansvar for at diakonien innarbeides og utvikles i soknet. Soknepresten har et særlig ansvar for integrering av diakonien i oppgavene formulert i tjenesteordning for menighetsprester § 2.

Prosten ser til at prestedtjenesten integrerer diakonien i oppgavene formulert i tjenesteordning for menighetsprester § 2. Prosten skal også innsette diakon og medvirke ved vigsling av diakon.

Hjemmel for vedtak i Kirkerådet

Kirkeloven § 24 tredje ledd sier at:

Kirkemøtet fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet.

I en situasjon som har utsatt Kirkemøtet og legger begrensninger på fysiske møter, legges det vekt på at Kirkerådet leder Den norske kirke mellom kirkemøtene og da kan vedta revisjon av en plan som kirken nå trenger å få tatt i bruk. Dersom Kirkerådet vedtar den reviderte Plan for diakoni, vil vedtaket legges fram for Kirkemøtet til orientering.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Utgifter knyttet til utvikling av nettversjon og lansering av Plan for diakoni gjøres over eksisterende budsjetter. Likeså utgifter til utvikling av ressursbank for diakoni og kompetansehevende kurs for frivillige og ansatte.